

DOMSTOL- ADMINISTRASJONEN

NORGES DOMSTOLER

Årsrapport 2022

Samisk forum

Jahkedieđáhus 2022

Sámi foruma

OPPRETTELSEN AV SAMISK FORUM

Samisk forum for domstolene i Norge ble opprett av Domstoladministrasjonen i 2015. Hensikten med forumet var å bidra til at samiskrelaterte saker skal saksbehandles og avgjøres på best mulig måte i Norges domstoler. Fra 2015 til 2017 gjennomførte samisk forum flere seminarer om samisk språk, kultur og samerett. I 2017 gjennomførte forumet, i samarbeide med Domstoladministrasjonen, et jubileumsseminar i forbindelse med det samiske 100-årsjubileet i Trondheim.

I 2017 besluttet Domstoladministrasjonen at forumet i det videre arbeidet burde ledes av en styringsgruppe på 5 til 7 personer. Punkt 1 i mandatet hadde følgende formulering:

«Forumet skal være et samarbeidsforum for alle domstoler og enheter som administrativt er tilknyttet Domstoladministrasjonen, hvor fokuset er behandlingen av saker med en samisk dimensjon. Med dette menes alle saksområder der hensynet til samisk språk, kultur og samfunnsliv har en betydning.

Forumet skal bidra til informasjonsutveksling og kunnskapsdeling, herunder bidra til utvikling av "best practice" for domstolenes saksbehandling av slike saker. I den anledning skal forumet kunne gi anbefalinger og uttalelser om domstolenes saksbehandling på et generelt og overordnet nivå.

Forumet skal arbeide for bruk av samiske språk og ivaretagelsen av den samiske rettskultur i rettspleien, slik det også følger av internasjonal urfolksrett. Forumet kan herunder foreslå tiltak og komme med forslag til forbedringer, samt ta opp lovgivnings-spørsmål og behov for kompetanseheving, utdanning og forskning.

Forumet skal drøfte felles utfordringer vedrørende den samiske dimensjon med de øvrige aktørene i rettsvesenet; så som politi og påtalemyndighet, Kriminalomsorgen, advokatene, Konfliktrådet, Sametinget m.fl.»

SÁMI FORUMA ÁSAHEAPMI

Duopmostuollohálddahus áсахii 2015:s Norgga duopmostuoluid sámi foruma. Ulbmil foruman lei váikkuhit ahte sámiguoski áššit meannuduvvojit ja mearriduvvojit buoremus lági mielde Norgga duopmostuoluin. 2015:s gitta 2017 rádjái čađahii sámi forum semináraid sámi gielas, kultuvrras ja sámerievttis. 2017:s čađahii forum ovttas Duopmostuollohálddahusain ávvoseminára sámi 100-jagi ávvodoaluid oktavuodas Troandimis.

2017:s mearridii Duopmostuollohálddahus ahte foruma viidásat bargu berre jodihuvvot 5 gitta 7 olbmo stivrenjoavkkuin. Mandáhta 1.čuoggás daddjui:

Forum galgá leat ovttasbargoforum buot duopmostuoluide ja ovttadagaide mat hálddahuslaš čat leat čatnon Duopmostuollohálddahussii, gos fokus lea meannudit sámi dimenšuvnna áššiid. Dás oaivvilduvvojit buot áššesuorggit gos sámi giella, kultuvra ja servodateallin lea mearkkašahti.

«Forum galgá váikkuhit diehtolonohallamii ja máhttojuohkimii, dás maid váikkuhit ovdánahtit "best practice" duopmostuoluid áššemeannudeamis dákkár áššiin. Dan oktavuodas galgá forum sáhttit addit oppalaš ja bajitdásis rávvagiid ja cealkámušaid duopmostuoluid áššemeannudeamis.

Forum galgá bargat sámi giela geavaheami ja sámi riektedokultuvra vuhtiiváldimin riektedoaimmas, nu go maid čuovvu riikkaidgaskasaš álgoálbmotrievttis. Foruma sáhtta dás maid árvalit doaimmaid ja buoridemiid, ja ovddidit lánka gažaldagaid ja dárbbuid gelbbolašvuodalohttemii, oahpahussii ja dutkamii.

Foruma galgá divaštallat hástalusaid sámi dimenšuvnna olis daid eará oasehasain riektevuogádagas; nugo bolesat ja áššáskuhtineiseválddit, Kriminálafuolahus, advokáhtat, Riidočoavdinráđđi, Sámediggi ja nu ain.»

Følgende personer ble oppnevnt til styringsgruppe

- sorenskriver Finn-Arne Schanche Selfors, leder, Østre og indre Finnmark tingrett
- sorenskriver Ingrid Johanne Lillevik, Salten og Lofoten tingrett
- sorenskriver Jens Morten Nesseth, Østre Innlandet tingrett
- administrativ leder Gro Dikkanen, Finnmarkskommisjonen
- jordskifterettsleder Dagfinn Kleveland, Finnmark jordskifterett
- lagdommer Susann Funderud Skogvang, Hålogaland lagmannsrett
- lagdommer Nils Asbjørn Engstad, Hålogaland lagmannsrett og leder av Utmarksdomstolen for Finnmark

Čuovvovaččat leat nammaduvvon forumii:

- Sundi Finn-Arne Schanche Selfors – Sis- ja Nuorta Finnmárkku diggegotti jodiheaddji
- Sundi Ingrid Johanne Lillevik, Sálto ja Lofáhta diggeriektá
- Sundi Jens Morten Nesseth, Østre Innlandet diggegoddi
- Hálldahuslaš jodiheaddji Gro Dikkanen, Finnmárokomišuvdna
- Eanajuohkinrievtti jodiheaddji Dagfinn Kleveland, Finnmárkku Eananjuohkindiggi
- Lágaduopmár Susann Funderud Skogvang, Hålogalandda lágamánneriekti
- Hålogalandda lágamánnerievtti lágaduopmár Nils Asbjørn Engstad ja Finnmárkku meahcceduopmostuolu jodiheaddji

Fra venstre/gurur: Jens Morten Nesseth, Finn Arne Selfors Schanche, Nils Asbjørn Engstad, Gro Dikkanen, Ingrid Johanne Lillevik, Susann F. Skogvang og/ja Dagfinn Kleveland. Foto/govva: Domstoladministrasjonen/Duopmostuollohálldahusas

STYRINGSGRUPPENS TIDLIGERE MØTER OG ARBEIDE

14. mars 2018, Alta. Styringsgruppens første møte i forbindelse med gjennomføringen av samerettsseminaret i Alta.

6.-7. september 2018, Tromsø. Styringsgruppen behandlet veileder for behandling av samiske saker og utarbeidet forslag til spørsmål knyttet til domstolenes årsrapportering.

STIVRRENJOAVKKU ČOAHKKIMAT JA BARGGUT

Njukčamánu 14.b. 2018:s, Álttá. Stivrrenjoavkku vuosttaš čeahkkin sámerievtti seminára čadaheami oktavuodas Álttás.

Čakčamánu 6.-7.b. 2018, Romssa. Stivrrenjoavku meannudii bagadeami mo meannudit sámi áššiid ja ráhkadedje árvalusa gažaldagaide mat gusket duopmostuoluid jahkeraporteremii.

26. september 2019, Oslo. Workshop med tidligere Høyesterettsjustitiarius Carsten Smith, med tema erfaringer fra arbeidet med samiske saker i Høyesterett og ellers.

28. – 29. mars 2019, Karasjok, møte med besøk på Sametinget og Finnmark Krets av Advokatforeningen

16. april 2021, digitalt møte

10. desember 2021, digitalt møte

Nasjonalt seminar

I 2019 startet arbeidet med et nasjonalt seminar som var planlagt gjennomført i mars 2020. Pandemien satte en stopper for gjennomføringen av dette og alle fysiske møter frem til 2022.

Veileder for samiske saker i domstolene
I 2019 utarbeidet og ferdigstilte lagdommer Susann Funderud Skogvang «Veileder for behandling av samiske saker i domstolene». Forumet drøftet og godkjente veilederen. Veilederen ligger på domstolenes intranett, og den ble gjort tilgjengelig for eksterne på domstol.no.

[Samiske saker i domstolene](https://domstol.no) (domstol.no)

GJENNOMFØRTE AKTIVITETER I 2022

2. mars 2022 Styringsgruppen avholdt digitalt møte der det ble foretatt en evaluering av styringsgruppens arbeid og vurdering av hvordan gruppens sammensetning og arbeid fremover burde være. Gruppen laget også arbeidsplan for 2022 med fordeling av oppgaver på medlemmene i styringsgruppen.

21. mars 2022 Det planlagte seminaret 'Samiske saker i norske domstoler - internasjonale og nasjonale perspektiver' ble avholdt i Høyesterett. Seminaret ble til gjennom et samarbeide mellom PluriCourts (Universitetet i Oslo), Høyesterett og Domstoladministrasjonen ved Samisk forum.

Čakčamánu 26.b. 2019, Oslo. Workshops ovddeš Alimusrievttijustitiariusan Carsten Smithan gos fáddá lei vásáhusat bargguin sámi áššiiguin Alimusrievttis ja muđuid.

Njukčamánu 28 - 29.b. 2019, Kárášjohka, gos gallededje Sámedikki ja Finnmárkku biire advokáhttasearvvi.

Cuoŋománu 16.b.2021, digitála čoahkkín.

Juovlamánu 10.b. 2021, digitála čoahkkín.

Nationála seminára

2019:s álggi bargu nationála seminárain mii galggai plánaid mielde čađahuvvot njukčamánu. 2020:s. Pandemiija bissehii dan ja buot eará fysalaš čoahkkimiid 2022 rádjái.

Sámi áššiid bagadeapmi duopmostuoluin
2019:s čáli ja gergii lágaduopmár Susann Funderud Skogvang sámi áššiid bagadeami duopmostuolus. Forum meannudii ja dohkkehii bagadeami. Bagadeapmi gávdno duopmostuoluid intraneahhta siidduin, ja dáhkkui almmusin domstol.no siidduin.

[Sámi áššit duopmostuolus](https://domstol.no) (domstol.no)

ČAĐAHUVVON DOAIMMAT 2022:S

Njukčamánu 2.b.2022 Stivrrenjoavku doalai digitála čoahkkima gos árvvoštalle stivrrenjoavkku barggu ja mo joavkku čoakkádus ja mo bargo berre leat ovddusguvlui. Joavku dagai jagi 2022 bargoplána bargojuogademiin stivrrenjoavkku bargojoavkku miellahtuide.

Nukčamánu 21.b.2022 Dat guhkes áigge plánejuvvon seminára 'Samiske saker i norske domstoler - internasjonale og nasjonale perspektiver' dollui Alimusrievttis. Seminára bođi áigái ovttasbargguin gaskal PluriCourts (UiO), Alimusrievttiin ja Duopmostuollohálldahusa Sámi foruma bokte.

Formålet med seminaret var å belyse utfordringene norske domstoler møter ved behandlingen av saker om samiske forhold. Seminaret rettet seg særlig mot dommere, men også mot andre som i sin profesjon har befatning med slike saker.

Et begrenset antall inviterte deltakere var til stede og flere var invitert til digital deltakelse. Det var også mulig for alle interesserte å følge seminaret på Høyesterett sine nettsider.

Bortimot alle dommerne i Høyesterett deltok. Flere av styringsgruppens medlemmer deltok fysisk. Seminaret var vellykket med gode tilbakemeldinger. Styringsgruppen mener det bør avholdes lignende seminarer annethvert år.

13. juni 2022 I forbindelse med årsmøte til Den norske dommerforeningen, møttes styringsgruppa i Tromsø. Noen medlemmer deltok digitalt. Det ble laget et utkast til endret mandat for styringsgruppen, samt utkast til handlingsplan for samisk forum 2022-2026. Styringsgruppen fikk også en orientering av Øystein Ramseng i Domstoladministrasjonen (DA) om arbeidet med kompetanseprofiler i forbindelse med rekruttering av dommere og saksbehandlere til domstoler i det samiske forvaltningsområdet. Forslaget til endret mandat ble sendt styret i DA for behandling i september.

21. – 22. oktober 2022, Røros, høstens møte i styringsgruppen og samisk forum.

Ulbmil seminárain lei čuvget daid hástalusaid mat čuožžilit norgga duopmostuoluin sámi guoskevaš áššiid meannudeamis. Seminára lei erenoamážit duopmáriid várás, muhto maiddái earáide geat iežaset profešuvnna bokte lea dahkamuš dákkár áššin.

Høyesterettsjustitiarius Toril Marie Øie, tidligere høyesterettsjustitiarius Carsten Smith og sametings-president Silje Karine Muotka holdt innlegg på seminaret Samiske saker i norske domstoler - internasjonale og nasjonale perspektiver.

Alimusrievttijustitiarius, Toril Marie Øie, ovddeš Alimusrievttijustitiarius Carsten Smith ja sámediggepresideanta Silje Karine Muotka dolle álggahansártni semináras, Sámi áššit norgga duopmostuoluin - riikkaidgaskasaš ja nationála oaidninsajis. Govva: Rizwana Yedicam / Alimusriekti

Muhton bovdejuvvon oasálastit ledje boahtán, eanáš oassi lei bovdejuvvon čuovvut seminára digitálalaččat. Dat lei maid vejolaš čuovvut seminára Alimusrievtti ruovttusiiddu bokte.

Masá buot duopmárat Alimusrievttis oasálaste. Mánegasat stivrrenjoavkku miellahtuin bohte seminárii. Seminára lihkostuvai bures ja oasseváldit ledje duhtavaččat. Stivrrenjoavku oaivvilda ahte berre lágiduvvot sullasaš seminára juohke nuppi jagi.

Geassemánu 13.beavve 2022, deaivvadii stivrrenjoavku Tromssas, Duopmársearvi jahkečoahkkima oktavuodas. Muhtumat miellahtuin oasálaste digitálalaččat. Doppe dahkkui álgoevttohus stivrrenjovkui rievdaduvvon mandáhtii ja álgoevttohus sámi foruma 2022-2026 doaibmapláni. Øystein Ramseng Duopmostuollohálldahusas (DA) čilgii stivrrenjovkui gelbbolašvuodáprofila barggus mo rekrutteret duopmáriid ja áššemeannudeddjiid duopmostuoluide sámi hálddašan guovlluin. Árvalus rievdaduvvon mandáhtii sáddejuvvui DA stivrrii mii meannuda dan čakčamánu.

Golggotmánu 21.-22.b. 2022, Plassjes. Stivrrenjoavkku ja sámi foruma čavčča čoahkkín.

Tema for møtet på Røros

Varaordfører Christian Elgaaen redegjorde om kommunens arbeide med og ivaretagelse av samisk kultur og språk.

Statsforvalteren i Trøndelag, ved seniorrådgiver John Håkon Stensli, redegjorde for forvaltningens arbeide og problemstillinger, også knyttet til status og rettslige problemstillinger av forskjellig art.

Rørosrein, ved eier og reindrifutøver Eva Nordfjell, orienterte blant annet om familiens reindrift, historikk, kultur, språk og utfordringer. Dette møtet fant sted under lunsjen i en gamle i utkanten av Røros sentrum.

Røros kommune, Inge Aas og barnehagestyrer Sigrud Frostvoll fra Røros kommune ga en engasjert presentasjon av det samiske barnehagetilbudet i Røros; status språk og språkutvikling samt lokal samisk kultur med fokus på utviklingen.

Venstre/gurut: Varaordfører Christian Elgaaen, Røros kommune. / Rossen tjielte várresátnejodiheaddji, Christian Elgaaen.

Høyre/olges: Høyesterett, Trøndelag tingrett, Eidsivating lagmannsrett, Frostating lagmannsrett og Helgeland tingrett deltok på webinar. På bildet: Anne Marie Selvaag, Trøndelag tingrett. / Alimusriekti, Trööndelagen digkiereakta, Eidsivating lågamánneriekti, Frostating lågamánneriekti ja Helgelaanten digkiereakta oasálaste webinaras: Govas: Anne Marie Selvaag, Trööndelagen digkiereakta.

Foto/Govva: Domstoladministrasjonen/ Duopmostuollohállddahas

Webinar. Ettermiddagen var satt av til webinar med deltakere fra domstoler i det sørsamiske området. Finn-Arne Selfors innledet og Jens Morten Nesseth orienterte om rekruttering og kompetanse og ellers den aktuelle utvikling i området.

Fáddá Plassje čoačkkimis

Várresátnejodiheaddji Christian Elgaaen čilgii mo giella bargá vuhtiiváldit sámi kultuvrra ja giela.

Tröndelaage stádahállddašeaddji, senioraráđdeaddi John Håkon Stensli bokte. Son čilgii bargguid ja čuolmmaid, maiddái dat mii guoská stáhtusii ja rievttálaš čuolmmaide iešguđetge slájain.

Rørosrein, Oamasteaddji ja boazodoalli Eva Nordfjell muitalii bearraša boazodoalu, historihka, kultuvrra, giela ja hástalusaid birra. Dát čoaččkin lei lunša oktavuodas, muhton goađis Plassje guovddáža olggobealde.

Rossen tjielte. Inge Aas ja mánaidgárddejodiheaddji Sigrud Frostvoll Plassje gielddas muitaleigga ángirit sámi mánaidgárdefálaldagas Plassjes; giela ja giellaovdáneami stáhtusa ja báikkálaš kultuvrra birra gos ovdáneapmi lei guovddázis.

Webinara. Maŋŋágaskabeaivvi lei webinar duopmostuolu oasálastiiguin máttasámi guovlluin. Finn-Arne Selfors álggahii ja Jens Morten Nesseth muitalii rekruterema/gelbbolašvuoda birra ja muđuid guoskevaš ovdáneamis guovllus.

Tilbakemeldingene fra webinarret var entydig at det er behov for kompetansebygging i domstolene. Domstolene i det sørsamiske området har ikke hver for seg registrert mange samerettslige saker. Samtidig er mange av disse saker av stor prinsipiell betydning (Aursunden, Selbu, Fosen).

Det er derfor naturlig å etablere et kompetansemiljø på tvers av disse domstolene, slik at domstolene sikrer en god behandling av den enkelte sak. Det ble foreslått et regionalt seminar for domstolene i det sørsamiske området første halvår 2023.

29. november 2022. Planmøte for seminaret som er berammet til Røros 13. og 14. april 2023.

NYTT MANDAT

Styret vedtok nytt mandat for samisk forum i styremøte 12. desember. Medlemmene og leder i styringsgruppen for Samisk forum oppnevnes av styret i Domstoladministrasjonen etter innstilling fra direktøren, for en periode på fire år.

[Se mandatet på domstol.no](https://www.domstol.no)

Webinara oasseváldit ledje ovttaoavilis ahte lea dárbu gelbbolašvuodáloktemii duopmostuolus. Duopmostuolut máttasámi guovlluin eai leat registreren máŋga sámerievttálaš ášši. Seammás lea máŋga dáin áššiin dehálaš prinsihpalaš mearkkašupmi (Aursunden, Selbu, Fosen).

Dat lea danin lunddolaš ásahtit gelbbolašvuodábirrása dáid duopmostuoluide, nu ahte sihkkarasto buori meannudeami eaŋkil áššiin. Dat árvaluvvui lágidit duopmostuoluid regionála seminára máttasámi guovllus vuosttaš jahkebealis 2023:s.

Skábmamánu 29.beaivve 2023. Seminára plánenčoahkkinn lea beaiváduvvon Plassjii cuoŋománu 13. ja 14.beaivve 2023.

OĐĐA MANDÁHTA

Stivra mearridii ođđa mandáhta sámi forumii stivračoahkkimis juovlamánu 12.beaivve. Dat lea Duopmostuollohálddahusa stivra mii nammada Sámi foruma miellahtuid ja jođiheaddji direktivrre evttohusa vuodul 4 jagi áigodahkii.

[Geahča mandáhta domstol.no siiddus](https://www.domstol.no)

DOMSTOL- ADMINISTRASJONEN

NORGES DOMSTOLER

Bilde forside:

Fra venstre; tidligere høyesterettsjustitiarius Carsten Smith, lagdommer Susann Funderud Solvang, Hålogaland lagmannsrett, førsteamanuensis Ánde Somby, Universitetet i Tromsø, professor emerita Kirsti Strøm Bull, Universitetet i Oslo og professor Jens-Ivar Nergård, Universitetet i Tromsø.

Foto/govva: Domstoladministrasjonen/ Duopmostuollohálddahas

Govva ovdasiiddus:

Gurutbealde; Ovddeš Alimusrievttijustitiarius Carsten Smith, lágaduopmár Susann Funderud Skogvang, Hålogalandda lágamánneriekti, vuosttašamanueansa Ánde Somby, Romssa universitehta, professor emerita Kirsti Strøm Bull, Oslo universitehta ja professor Jens-Ivar Nergård, Romssa universitehta.

Domstoladministrasjonen v/Samisk forum

Besøksadresse:
Dronningensgate 2
7011 Trondheim

Postadresse: Postboks 5678 Torgarden
7485 Trondheim

Telefon: +47 73 56 70 00
E-post postmottak@domstoladminisrasjonen.no

Domstoladministrasjonen v/Samisk forum

Besøksadresse:
Dronningensgate 2
7011 Trondheim

Postadresse: Postboks 5678 Torgarden
7485 Trondheim

Telefon: +47 73 56 70 00
E-post postmottak@domstoladminisrasjonen.no